

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka LXI.

Vydána dne 10. května 1920.

Obsah: Čís. 325. Zákon o jednacím řádu poslanecké sněmovny Národního shromáždění.

Čís. 325.

Zákon ze dne 15. dubna 1920

o jednacím řádu poslanecké sněmovny Národního shromáždění.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se, na tomto zákoně:

Článek I.

(¹) Tato ustanovení jednacího řádu poslanecké sněmovny mohou být změněna autonomním (§ 37, 2. věta, úst. list.) usnesením poslanecké sněmovny:

§ 2, odst. 2.;

ustanovení § 5 o počtu místopředsedů, zapisovatelů a pořadatelů, jakož i skrutátorů;

§ 9 vyjímaje ustanovení a) a b);

§ 14, odst. 1.;

§ 15, 16 a 17;

§ 25, odst. 2.; § 29; §§ 31, 32, 33, 34 a 36;

§ 40, odst. 1. a 2.; §§ 43 a 44; § 45 vyjma odstavec 6.;

§§ 61 a 62;

§§ 67 a 70;

§§ 71 a 72;

§ 73 vyjma odst. 1. a § 74.

(²) Návrhy na autonomní změnu těchto ustanovení neb doplnění řádu jednacího v mezích zákona projednávají se ve sněmovně poslanecké jako osnovy zákonů.

Článek II.

(¹) Zákon o jednacím řádu poslanecké sněmovny nabývá účinnosti dnem svého vyhlášení a provede jej ministr vnitra.

JEDNACÍ ŘÁD SNĚMOVNY POSLANECKÉ

Část I.

Poslanci.

§ 1.

Počet poslanců.

Počet poslanců určují ústavní zákony. Jak se nahrazují mandáty uprázdněné, stanoví zákon o řádu volení do poslanecké sněmovny ze dne 29. února 1920, č. 123 Sb. z. a n.

§ 2.

Účast ve schůzích. Průkazní list.

(¹) Poslanci jsou povinni účastnit se nepřetržitě všech jednání a prací sněmovních.

(²) Pro každou schůzi plnou i výborovou vyloží se presenční listina, do níž přítomní poslanci se podepíší.

(³) Onemocní-li poslanec, oznámí to předsedovi; trvá-li nemoc déle než týden, předloží vysvědčení lékařské.

(⁴) Dovolenu do sedmi dnů dává předseda, o delší dovolené rozhoduje sněmovna na návrh předsedův bez rozpravy prostým hlasováním.

(⁵) Poslanec obdrží jako úřední průkaz legitimaci opatřenou fotografií a podepsanou předsedou sněmovny a zapisovatelem.

§ 3.

Následky nedbalosti.

(¹) Nezúčastní-li se člen výboru bez platné omluvy tří za sebou jdoucích schůzí výboru, ztrácí mandát výborový a polovici náhrady podle § 82 mu příslušející pro měsíc nejbližší následující.

(²) Nezúčastní-li se poslanec bez platné omluvy šesti plenárních schůzí za sebou jdoucích, ztrácí nárok na celou náhradu podle § 82 pro měsíc nejbližší následující.

(³) Byl-li poslanec v témže roce třikrát podle odst. 2. pokutován, příkáže předseda sněmovny věc výboru imunitnímu, aby podal sněmovně

zprávu s návrhem. Výbor tento může navrhnouti ztrátu nároků podle § 82 nejvýše pro 6 měsíců nejbližší následujících; o návrhu imunitního výboru rozhodne sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním.

(4) Ve všech případech budiž dána poslanci možnost, aby se v dané lhůtě vyjádřil.

Část II.

Kdy sněmovna zasedá a jak se ustavuje.

§ 4.

Zasedání sněmovny.

(1) Sněmovna schází se ke dvěma řádným zasedáním v roce: jarnímu a podzimnímu, kromě toho podle potřeby k zasedání mimořádným, svolána byvši presidentem republiky, výjimečně předsedou sněmovny (§ 28 úst. list.).

(2) Zasedání sněmovny se začíná a končí vždy zároveň se zasedáním senátu (§ 29 úst. list.).

(3) Zasedání sněmovny se končí neb odrokuje a sněmovna se rozpouští prohlášením presidenta republiky (§§ 30 a 31 úst. list.).

(4) Skončilo-li zasedání (§ 30, odst. 1., úst. list.), pokračuje sněmovna při novém zasedání v pracích podle stavu, v jakém byly při ukončení skončeného zasedání. President republiky může však v dekretu, kterým prohlašuje zasedání za skončené, prohlásiti, že se práce sněmovny přerušují; tím veškeré věci, o nichž sněmovna již před tím konečného usnesení nečinila, přestávají býti předmětem jednání sněmovny. Po takovém přerušování prací sněmovních může se v novém zasedání táž sněmovna jen k návrhu vlády nebo iniciativního výboru za souhlasu vlády usnésti, že výboru, jemuž se přikazuje návrh zákona v předchozím zasedání již projednávaný, se ukládá, aby pokračoval v poradě na základě výborových usnesení v předchozím zasedání již učiněných. O návrhu takovém rozhodne sněmovna bez porady výborové a bez rozpravy prostým hlasováním; může jej však odkázati i výboru. Výbory, které sněmovna prohlásila permanentními, mohou jednati i po skončení zasedání, souhlasí-li vláda.

(5) Bylo-li zasedání odročeno (§ 30, odst. 2., úst. list.), nastává v pracích sněmovny pouze přestávka; všechny výbory mohou i po odročení pokračovati ve svých pracích.

§ 5.

Ustavující schůze.

(1) Nově zvolená sněmovna se ustavuje v plné schůzi.

(2) Schůzi tu zahájí předseda vlády, přijme slib poslanců (§ 6, odst. 1.), dá neprodleně provésti volbu předsedy a dotáže se ho, zda volbu přijímá.

(3) Přijme-li předseda volbu, vykoná ve sněmovně do rukou předsedy vlády slib (§ 7), ujme se předsednictví, dá provésti volbu 4 místopředsedů, 10 zapisovatelů a 4 pořadatelů, načež místopředsedové vykonají do rukou předsedových slib (§ 7).

(4) Sčítání hlasů provedou čtyři skrutátoři jmenovaní předsedou vlády z poslanců.

(5) Všechny tyto volby jsou prozatímní; volby konečné vykonají se po uplynutí jednoho měsíce po schůzi ustavující a platí na celé volební období, leč že by na začátku nového zasedání nadpoloviční většina všech poslanců písemně žádala o nové volby; k žádosti té položí se volby na pořad příští schůze.

§ 6.

Slib poslanců.

(1) Poslanci vykonají v první schůzi před volbou předsednictva do rukou předsedy vlády slib podle § 22 úst. list. tímto způsobem: Dříve než poslanec vstoupí do jednací síně, prohlásí v sněmovní kanceláři, ku které národnosti se hlásí, podpíše tam prohlášení obsahující tento slib, což mu kancelář sněmovny na certifikátu potvrdí, a tím je mu zjednan přístup do schůze; ve schůzi pak předseda vlády dá přečísti formuli slibu a poslanci na jeho vyzvání jednotlivě podáním ruky a slovem: „Slibuji“ slib složí (§ 49, odst. 6.).

(2) Poslanci, kteří vstoupí do sněmovny později, vykonávají stejným způsobem slib do rukou předsedy sněmovny.

(3) Odepření slibu nebo slib s výhradou má bez dalšího v zápětí ztrátu mandátu (§ 22 úst. list.), kterou prohlásí v první schůzi předseda vlády, jinak předseda sněmovny.

§ 7.

Slib předsedy a místopředsedů.

(1) Předseda a místopředsedové slibují, „že budou zachovávat zákony a svůj úřad předsednický nestranně zastávat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí“.

Část III.

Orgány sněmovny.

§ 8.

Předsednictvo.

(1) Předseda s místopředsedy tvoří předsednictvo, jemuž přísluší vésti sněmovnu a spravovati věci jí se týkající.

(2) Své úkoly vykonává předsednictvo:

- a) v plných schůzích,
- b) předsedou neb úřadujícím místopředsedou.

(3) Pomocnými orgány předsednictva jsou:

- a) zapisovatelé,
- b) pořadatelé,
- c) kancelář sněmovní a těsnopisecká,
- d) kancelář knihovni,

(4) Předseda a předsednictvo úřadují po skončení funkčního období sněmovního až do první schůze nově zvolené sněmovny.

§ 9.

Plná schůze předsednictva.

(1) Plná schůze předsednictva usnází se za předsednictví předsedy neb úřadujícího místopředsedy:

- a) o výkladu jednacího řádu;
- b) o odněti náhrady poslanci nedbalému (§ 3), neb vyloučenému (§ 52);
- c) o organizaci kanceláře sněmovní, těsnopisecké a knihovni (§ 11);
- d) o době a pořadí jednání schůzí sněmovny, pokud jich sněmovna sama neurčila;
- e) o pořadí, v jakém místopředsedové úřadují na místě předsedy (§ 11);
- f) o pořadí, v jakém úřadují zapisovatelé (§ 12);
- g) o výdajích v rámci rozpočtu sněmovního;
- h) o rozdělení místností v sněmovní budově, o úpravě přístupu posluchačstva na galerii a o způsobu uveřejňování úředních zpráv o jednání sněmovny a výborů;
- i) o tisku návrhů (§ 19);
- j) o překladech (§ 49);
- k) o žádostech (peticích) (§ 71);
- l) o zřízení sněmovní stráže (§ 10, odst. 5.);
- m) o vyloučení projevů hrubě urážejících mravnost, projevů velezrádných nebo bezpečnost státu ohrožujících z návrhů, dotazů, interpelací a zpráv těsnopiseckých.

(2) Předsednictvo je způsobilé se usnášeti za přítomnosti aspoň poloviny svých členů a usnází se prostou většinou hlasů; předseda hlasuje spolu a při rovnosti hlasů hlas jeho rozhoduje.

§ 10.

Předseda.

(1) Předseda svolává plné schůze sněmovny, řídí je, pečuje, aby zachován byl jednací řád a pořádek při schůzích, dává slovo, stanoví a klade otázky při hlasování a prohlašuje jeho výsledek.

(2) Kdyby byl porušen pořádek ve schůzi, přeruší nebo skončí schůzi; ruší-li schůzi posluchači, dá rušitele vyvésti z galerie a je-li potřeba, vyklidit galerii.

(3) Předseda ukončuje schůzi a při tom podle usnesení předsednictva navrhuje den, hodinu a pořadí jednání schůze příští. O námitkách proti tomu neb o návrzích na doplnění nebo na změnu navrženého jednacího pořádku rozhodne se bez rozpravy prostým hlasováním.

(4) Předseda zastupuje sněmovnu na venek a podpisuje spolu s jedním zapisovatelem a sněmovním tajemníkem listiny dávané sněmovnou. Předsedovi je bezprostředně podřízena kancelář sněmovní a těsnopisecká, jakož i knihovni.

(5) K výkonu úředních opatření, i v případech § 52, slouží předsedovi stráž, kterou opatří pro každé zasedání předsednictvo v dohodě s ministrem vnitra; tato stráž podléhá v této své činnosti jakožto sněmovní stráž výhradně předsedovi.

§ 11.

Místopředsedové.

(1) Místopředsedové zastupují předsedu na jeho příkaz se všemi jeho právy a povinnostmi v pořadí usneseném předsednictvem.

§ 12.

Zapisovatelé.

(1) Zapisovatelé dohlíží na hlasování a konání voleb, sčítají hlasy, provádějí losování a výsledek ohlašují předsedovi; ověřují zápisy jednání, podpisují spolu listiny sněmovní a dohlíží na kancelář těsnopiseckou. Úřadují v pořadí určeném předsednictvem.

§ 13.

Pořadatelé.

(1) Pořadatelé jsou povinni pečovat o pořádek v síni i v budově sněmovni.

§ 14.

Kancelář a knihovna.

(1) K sněmovní kanceláři, jejíž ředitelem je sněmovní tajemník, patří jeho zástupce a potřebný počet úředníků konceptních, účetních a odborných kancelářských. Sněmovní kancelář zřizuje zápisy, vyřizuje usnesení schůzí a sněmovních orgánů, pokud to uloženo není činitelům jiným, spravuje archiv a opatřuje službu účetní, pokladni a kancelářskou. Kancelář vede také listiny o volbách. (Část IX.)

(2) Jak se ustanovují úředníci kanceláře sněmovní, těsnopisecké a knihovni, jakož i zřízení a jak se upraví právní a hmotné jejich poměry, ustanoví zvláštní zákon.

Část IV.

Kluby.

§ 15.

Příslušnost ke klubu.

(1) Za příslušníka klubu považuje se poslanec, jenž spolu s předsednictvem dotčeného klubu ohlásí písemně sněmovní kanceláři, že je členem

nebo hospitantem klubu a zůstává jím potud, pokud poslanec nebo předsednictvo klubu neohlásí stejným způsobem, že poslanec přestal být členem klubu.

§ 16.

Podpisy za klub.

(¹) Podpíše-li předseda klubu nebo jeho zástupce jménem klubu volební lístek při volbě podle § 63, má se za to, že podepsali všichni členové klubu. Prohlásí-li hospitant písemně v sněmovní kanceláři, že jej pravoplatně zastupuje předsednictvo klubu, v němž hospituje, má se za to, že podpis předsednictva klubu zastupuje i podpis hospitantův.

§ 17.

Poradní hlas předsedů klubů.

(¹) Předsednictvo přibírá podle potřeby ke svým poradám předsedy klubů s hlasem poradním.

Část V.

Předměty jednání.

§ 18.

Druhy jejich.

(¹) Sněmovna jedná:

1. o zprávách a podnětech presidenta republiky (§ 64, č. 6., úst. list.);
2. o návrzích a prohlášeních vlády;
3. o osnovách zákonů a usneseních došlých ze senátu;
4. o návrzích předsedy a poslanců;
5. o zprávách výborů a stálého výboru Národního shromáždění podle § 54 úst. list.;
6. o dotazích;
7. o žádostech (peticích) a
8. provádí volby lí příslušející.

§ 19.

Tisk návrhů.

(¹) Návrhy vládní, pak samostatné (iniciativní) návrhy poslanců, podané písemně ve sněmovní kanceláři a podepsané aspoň 20 jinými poslanci, se vytisknou a rozdají co nejdříve poslancům. Návrh musí obsahovati přesnou formulaci toho, na čem se má sněmovna usnésti, a musí mít náležitosti § 41, odst. 2., úst. list. Návrhy bez dostatečného počtu podpisů, nedostatečně formulované a bez náležitosti § 41, odst. 2., úst. list., nejsou předmětem jednání.

(²) Je-li návrhů tolik nebo jsou-li tak rozsáhlé, že včasné rozmnožení jich tiskem působí značné obtíže, může předsednictvo upustiti od úplného jich vytištění a místo toho rozdati seznam těchto návrhů se stručným označením obsahu a s tím, že v úplné návrhy lze nahlédnouti v sněmovní kanceláři.

§ 20.

Jak se přikazují návrhy vládní.

(¹) Když byl vládní návrh rozdán, přikáže jej předseda ve schůzi příští výboru, jejíž považuje za příslušný.

(²) Navrhne-li některý poslanec, aby vládní návrh přikázán byl výboru jinému než předsedou určenému, rozhodne o tom sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním.

(³) Vláda může své návrhy odvolati, dokud sněmovna nepřikročila ke druhému čtení.

§ 21.

Jak se přikazují samostatné návrhy poslanců.

(¹) Samostatné návrhy poslanců nutno podati písemně ve sněmovní kanceláři; když byly tiskem rozdány, přikáže je předseda výboru iniciativnímu.

(²) Jakmile byly tiskem rozdány, nemohou býti odvolány. Byly-li pravoplatně iniciativním výborem nebo v prvním či druhém čtení zamítnuty, nemohou býti znovu podány, dokud neuplynulo šest měsíců od zamítavého usnesení.

(³) Nedotčeno je ustanovení § 44, odst. 3., úst. list.

Část VI.

Výbory.

§ 22.

Zřízení výborů.

(¹) Počátkem prvního zasedání zvolí sněmovna tyto výbory:

- a) výbor iniciativní;
- b) výbor rozpočtový.

(²) K návrhu vlády nebo k písemnému návrhu nejméně 21 poslance může zřídi sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním i výbory jiné a stanoví, kolik členů mají. Předseda určí, kdy a kde mají konati prvou schůzi (ustavující).

(³) Sněmovna se může k návrhu vlády, předsedy, nebo 21 poslance usnésti bez rozpravy prostým hlasováním, že určitý výbor jest permanentní (§ 4, odst. 4.).

§ 23.

Výbor iniciativní.

(¹) Výbor iniciativní zkoumá samostatné (iniciativní) návrhy poslanců předběžně a je povinen rozhodnouti, neurčila-li mu sněmovna lhůtu kratší, do 30 dnů po tom, co návrh mu byl přikázán. Bylo-li zasedání sněmovní mezi touto lhůtou skončeno, počítá se nová lhůta ode dne, kdy počne nové zasedání.

(²) Předseda iniciativního výboru přikáže návrh některému členu jako zpravodaji; je-li námitka proti osobě zpravodajově, zvolí zpravodaje

výbor bez rozpravy prostým hlasováním. Menšina, která hlasovala proti osobě zvoleného zpravodaje, má právo zvoliti si koreferenta. K věci promluví pouze referent a koreferent; k návrhu předsedově může výbor bez rozpravy prostým hlasováním pro referenta a koreferenta obmeziti dobu řeči, ne však pod 10 minut. Výbor rozhodne bez dalšího rokování prostým hlasováním o tom, zda návrh přikazuje k řádnému projednání výboru, jež považuje za příslušný, či zda návrh se zamítá. O usnesení vyrozumí výbor předsedu sněmovny a prvého z navrhovatelů.

(3) Kterýkoliv z navrhovatelů může do 3 dnů po tom u předsedy sněmovny navrhnouti, aby sněmovna zamítavě usnesení iniciativního výboru změnila, načež předseda v jedné z nejbližších schůzí sněmovně věc předloží. Sněmovna rozhodne bez rozpravy prostým hlasováním.

(4) Vyhoví-li sněmovna návrhu, přikáže předseda návrh výboru, který uznává za příslušný.

(5) K návrhu předsedovu může se sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním usnésti, že rozhodne o různých návrzích iniciativních jediným hromadným hlasováním.

(6) Návrhy, o nichž iniciativní výbor včas nerozhodl, přikáže předseda sněmovny na návrh kteréhokoli z navrhovatelů výboru, jež za příslušný považuje.

§ 24.

Výbor rozpočtový.

(1) Kromě vlastních osnov rozpočtových a berních sluší každou osnovu zákona nebo návrh, kterými se zatěžuje státní pokladna nad rozpočet již povolený, i když je projednal výbor jiný, postoupiti před vytištěním zprávy dotčeného výboru a před projednáním jejím v plné schůzi výboru rozpočtovému, aby o ní podal zprávu s hlediska úhrady.

§ 25.

Jak se výbory ustavují a jak jednají.

(1) Předsedou sněmovny označený člen výboru řídí volbu předsedy. Kromě předsedy zvolí výbor jednoho až tři náměstky a jednoho až tři zapisovatele; výsledek voleb sdělí předseda sněmovní kanceláři, aby se oznámil sněmovně. V případech důležitých může výbor svolati i předseda sněmovny.

(2) Nadpoloviční většina všech členů výboru může kdykoli písemně žádati za nové volby všech neb některých funkcionářů výboru; to platí i o zpravodaji (§§ 30 a 33, odst. 1.). Nové volby vykonají se ihned.

(3) Pro jednání výboru platí obdobně pravidla daná pro plnou schůzi sněmovni, pokud není zvláštních ustanovení, a předsedovi výboru při-

sluší ohledně řízení jednání a disciplinárních prostředků obdobná práva jako předsedovi sněmovny.

(4) Jde-li o návrhy krátké a jednoduché a usnadní-li se tím jednání, může předseda připustiti, aby se podávaly ústně, nepodá-li většina přítomných členů výboru proti tomu písemně námitky.

(5) Usnesení výboru o návrzích formálních, dále o všech návrzích, kterými se nenavrhují věcné změny neb doplňky k projednávané věci, děje se vždy, i když to výslovně v jednacím řáde ustanoveno není, bez rozpravy prostým hlasováním, leč by se na rozpravě usnesl výbor bez rozpravy prostým hlasováním.

(6) Výbor může se bez rozpravy prostým hlasováním usnésti, že jednání jest důvěrné.

§ 26.

Zápisy ve výborech.

(1) O každé schůzi pořídí zapisovatel jednací zápis a podpíše jej s předsedou. Zápisy s presenční listinou se odevzdají, jakmile jich ve výboru není třeba, sněmovní kanceláři.

(2) Výbor se může se souhlasem předsedy sněmovny bez rozpravy prostým hlasováním usnésti, aby o jeho jednání byl sepsán záznam těsnopisný.

(3) Výbor se může bez rozpravy prostým hlasováním usnésti, že jeho jednání se neveřejí.

§ 27.

Účast jiných osob ve výboru.

(1) Členové vlády, úředníci jimi povolání a předseda sněmovny jsou oprávněni dostaviti se do schůzí výborových a ujmouti se tam slova kdykoli, jakož i činiti návrhy.

(2) Usnesl-li se výbor, aby se některý ministr osobně dostavil do jeho schůze, pozve jej předseda výboru do schůze podle usnesení (§ 40 úst. list.), aby žádaná vysvětlění podal. Usnesení stane se bez rozpravy prostým hlasováním.

(3) Poslanci mají právo býti přítomni při jednání výborů, ačli se výbor neusnesl, že jeho jednání jest důvěrné (§ 25, odst. 6.); sněmovna má právo toto usnesení k návrhu 21 poslance bez rozpravy prostým hlasováním změnit.

(4) Při jednání o rozpočtu, o věcech daňových a o povolení brančů, přítomnost poslanců nesmí býti vyloučena.

§ 28.

Znalci a svědci ve výboru.

(1) Výbor může se souhlasem předsedy sněmovny ke svým poradám přizvati jiné osoby jako znalce a rádce s hlasem poradním. Usnesení to

děje se bez rozpravy prostým hlasováním. Osobám těm přísluší náhrada stravného a hotových výloh, pokud nejsou úředníky státními; o zvláštní odměně úředníkům státním, pokud nejsou vysláni vládou, rozhoduje předsednictvo.

(2) Usnesením výboru může předseda nebo zpravodaj býti zmocněn, aby k svědectví o věci povahy veřejné, kterou výbor z usnesení sněmovny vyšetřuje neb o níž jedná, předvolal a ve schůzi neb mimo schůzi vyslechl neb soudem dožádaným vyslechnouti dal svědky. O povinnosti svědčeti, o opatřeních donucovacích, o právu odpirati výpověď a o nárocích na svědecké platy pro tyto svědky ustanovení řádu trestního s tím rozdílem, že veřejní úředníci nemohou odepřítí výpovědi z důvodů úředního tajemství; člen Národního shromáždění může odepřítí svědectví též z důvodu § 26 úst. list.

(3) Zápis o výsledku výborem, předsedou nebo zpravodajem vede zapisovatel výboru nebo úředník sněmovní kanceláře.

(4) Křivá výpověď svědkova je trestná jako křivá výpověď před soudem.

(5) O donucovacích opatřeních rozhodne soud dožádaný, po případě soud bydliště svědkova.

§ 29.

Členství výboru.

(1) Poslanec zvolený do výboru je povinen volbu přijmouti, leč by byl již členem dvou jiných výborů.

(2) Člen výboru je povinen schůzi pravidelně se zúčastniti.

(3) Pozbude-li poslanec pro nedbalost mandátu výborového anebo nemůže-li onemocněv či máje dovolenou více než 3 neděle se zúčastniti jednání výborového, požádá předseda výboru předsedu sněmovny za novou volbu.

§ 30.

Zpravodaj ve výboru.

(1) Předseda výboru přidělí návrh výboru příkázaný některému členu jako zpravodaji pro výbor; je-li proti tomu námitka, zvolí si zpravodaje výbor bez rozpravy prostým hlasováním.

§ 31.

Jak se výbor usnáší.

(1) Výbor jedná za přítomnosti aspoň třetiny členů a usnáší se platně prostou většinou přítomných, počítaje v to předsedajícího, jenž odevzdává hlas naposled; při rovnosti hlasů jest návrh zamítnut.

(2) Dokud není rozdána zpráva výborová sněmovně, může výbor odvolati své usnesení, když se pro to vysloví schůze jednomyslně neb

většina přítomných aspoň tolika hlasy, kolika bylo učiněno usnesení dřívější; o návrhu na odvolání usnesení rozhoduje výbor bez rozpravy prostým hlasováním, leč by se na rozpravě usnesl výbor bez rozpravy prostým hlasováním.

§ 32.

Předběžná otázka.

(1) Závisí-li návrh výboru v hlavní věci na nějaké otázce předběžné, může výbor navrhnouti sněmovně, by rozhodla dříve tuto otázku, a odročiti rozpravu až do tohoto rozhodnutí.

§ 33.

Zpráva výboru.

(1) Zpravodaj výborem zvolený přednáší věc ve výboru, sepiše o výsledku porady odůvodněnou zprávu, a když ji výbor schválil, hájí ve sněmovně usnesení výboru. Výbor může zmocniti zpravodaje a předsedu, aby sami důvodovou zprávu vypracovali a přímo sněmovně podali. Zprávu podpíše předseda a zpravodaj.

(2) Zpráva odevzdá se kanceláři sněmovny a vytiskne se za dohledu zpravodaje.

(3) Rozdanou zprávu může výbor vzítí zpět jen, svolí-li sněmovna prostým hlasováním bez rozpravy.

(4) Menšina výboru čítající aspoň pětinu členů může sepsati pro sněmovnu zvláštní zprávu, kterou však třetina odevzdati kanceláři sněmovní závčas tak, aby mohla býti dána do tisku současně se zprávou výborovou. Neří přípustno zřizovati pro sněmovnu zvláštního zpravodaje menšiny.

§ 34.

Jednání ve dvou či v několika výborech.

(1) Byl-li návrh odevzdán dvěma či několika výborům, může býti o něm jednáno současně. Výbory mohou zříditi k poradě o takovém návrhu společnou komisi, v níž zúčastněné výbory jsou zastoupeny stejným počtem členů; výbory samy pak schvalují zprávu pro plenum.

(2) Nedohodnou-li se výbory o zprávě společné, podá každý výbor zprávu zvláštní.

(3) Výbor rozpočtový, jemuž příkázán byl podle § 24 návrh v jiném výboru již projednaný, připojí ke zprávě svou zprávu s hlediska úhrady.

§ 35.

Lhůty.

(1) Sněmovna může k návrhu předsedou prostým hlasováním bez rozpravy výboru příkázati, aby o návrhu podal zprávu do určité lhůty. Příkaz ten může dáti sněmovna kdykoli, i když výbor již o věci jedná.

(2) Není-li zpráva ve lhůtě podána, aniž výbor žádal o prodloužení lhůty, anebo nebyla-li lhůta prodloužena, může předmět býti dán jednací pořad i beze zprávy výborové. Zpravodaje určí v tom případě předseda sněmovny.

§ 36.

Změna příslušného výboru.

(1) Výbor může navrhnouti, aby návrh byl přikázán výboru jinému. O tom sněmovna rozhodne k dotazu předsedu bez rozpravy prostým hlasováním.

Část VII.

Plná schůze.

§ 37.

Veřejnost jednání.

(1) Plné schůze sněmovny jsou veřejné. Výjimkou koná se schůze důvěrná k návrhu předsedu neb člena vlády, usnese-li se o tom sněmovna, když se byli posluchači vzdělili, bez rozpravy prostým hlasováním, konečně podle § 68, odst. 2.

(2) Jednání o rozpočtu a o věcech daňových jsou vždy veřejná.

§ 38.

Důvěrná schůze.

(1) V důvěrné schůzi směji setrvati jen úředníci určení předsedou, těsnopisci vzati předsedou do slibu, že zachovají úřední tajemství, a členové vlády a jejich zástupci.

(2) Zápis jednání a těsnopisecká zpráva o schůzi důvěrné se neuveřejní, leč by se sněmovna usnesla jinak. Usnesení to děje se bez rozpravy prostým hlasováním.

§ 39.

Trvání schůze. Přesun pořadu jednání.

(1) Schůzi zahajuje a končí předseda.

(2) O návrhu některého poslance, aby se ve schůzi pokračovalo, rozhodne sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním.

(3) Sněmovna může k návrhu předsedu bez rozpravy prostým hlasováním přesunouti ustanovený pořad jednání. Předseda může také navrhnouti, aby jednání o některém předřtu bylo přerušeno a aby se projednával jiný bod denního pořádku.

§ 40.

Příští schůze.

(1) Sněmovna rozhodne pokaždé k návrhu předsedy bez rozpravy prostým hlasováním, kdy a s jakým denním pořádkem (§ 10, odst. 3.) jest konati příští schůzi, či zda ji svolá předseda.

(2) Nerozhodla-li sněmovna o příští schůzi, svolá ji předseda písemně neb telegraficky.

(3) Nekonal-li sněmovna během zasedání schůze déle 14 dnů, je povinen předseda svolati schůzi do 3 dnů, žádá-li toho vláda neb aspoň dvě pětiny poslanců písemně s udáním žádaného pořadu jednacího.

(4) Nesouhlasí-li předseda s navrženým jednacím pořadem, rozhodne o tom sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním.

§ 41.

Zahájení schůze. Sdělení předsednictva.

(1) V ustanovenou hodinu zahájí předseda schůzi, nepřihlížeje k počtu přítomných.

(2) Veškerá sdělení vlády, předsednictva i výborů, došlé spisy, zprávy, návrhy a jich přidělení, podané dotazy, i naléhavé, žádosti o dovolené, o změny v protokolu, rozhodování o resignaci na členství výboru, udílení lhůty výborům a jiné věci formální, o nichž jednací řád nařizuje prosté hlasování bez rozpravy, může předseda oznámiti nebo naříditi kdykoli mezi schůzemi nebo ke konci schůze.

(3) Kdyby sdělení vyžadovalo delšího času, může předseda odkázati poslance na seznam jich v kanceláři sněmovní vyložený, jenž se uveřejní též v těsnopisecké zprávě.

(4) Rozpravy a řeči ke sdělení předsednictva dovolují se jen, pokud jednací řád výslovně tak stanoví. Předseda může rozpravy i řeči takové odkázati na konec schůze.

§ 42.

Způsob porady.

(1) O osnovách zákonů a o smlouvách mezinárodních (§ 64, č. 1., úst. list.) jedná se ve dvojím čtení, o předmětech ostatních ve čtení jediném.

(2) O vytištěných zprávách výborů a návrzích vlády a poslanců může se jednati teprve, když uplynuly 24 hodiny, co byly rozdány.

(3) Zprávy tiskem rozdané se nepředčítají.

(4) Zprávy o peticích mohou se podati a projednati, aniž dříve byly vytištěny a rozdány.

§ 43.

Rozprava povšechná a podrobná.

(1) Je-li zpráva obsáhlejší nebo týká-li se věcí důležitějších, může předseda v prvním čtení rozdělit rozpravu na povšechnou a podrobnou.

(2) Jak v povšechné tak v podrobné rozpravě obdrží nejprve slovo zpravodaj (§§ 33 a 34).

(3) Za zpravodaje, který neplní zpravodajské povinnosti, určí předseda zpravodajem jiného člena výboru.

§ 44.

Řeči.

(1) Nesmí se ujmouti slova, komu ho předseda nedal. Zpravodajové i řečníci mluví s řečnického místa.

(2) Chce-li se předseda zúčastniti rozpravy, odevzdá předsednictví; mluví s řečnického místa a ujme se předsednictví teprve, když věc je vyřízena.

(3) Řečníci mohou se hlásiti u předsedy již před schůzí písemně anebo mezi schůzí osobně a ústně potud, dokud není usnesen konec rozpravy anebo, nebylo-li takového usnesení, dokud předseda nedal závěrečného slova zpravodaji. Přihlašující se naznačí, zda chtí mluvit pro návrh či proti němu.

(4) Řeči k jednacímú řádu, poznámky osobní a věcné jsou dovoleny jen podle uvážení předsedy; jejich trvání nesmí přesahovati dobu pěti minut.

§ 45.

Pořad a trvání řeči.

(1) Zahajuje rozpravu oznámí předseda řečníky dosud přihlášené.

(2) Po řeči zpravodajové (§ 43) předseda uděluje slovo řečníkům zpravidla v pořadí jejich přihlášek, avšak jest povinen přihlížeti k tomu, aby nejprve mluvil řečník proti návrhu (a to především některý z přihlášených členů výborové minority, která podala zvláštní zprávu) a dále aby se, pokud lze, střídali řečníci pro návrh a proti němu.

(3) Promluvil-li již člen některého klubu, udělí předseda jinému členu téhož klubu slovo teprve tehdy, až promluví přihlášení řečníci všech klubů, jejichž člen dosud k věci nemluvil.

(4) Řečníci mohou si místa vyměnit, což dlužno předsedovi oznámiti.

(5) Žádný poslanec nesmí mluvit k témuž předmětu jednání více než dvakrát.

(6) Sněmovna může k návrhu předsedy neb kteréhokoli poslance bez rozpravy prostým hlasováním omeziti dobu řeči při rozpravě povšechné ne pod půl hodiny a při rozpravě podrobné ne pod 10 minut; v tom případě platí pro zpravodaje dvojnásobná doba řeči.

(7) Kdo byv vyzván k řeči, není přítomen, ztrácí slovo.

§ 46.

Zástupci vlády.

(1) Členové vlády a zástupci jimi vyslaní mohou se účastniti schůzí a ujmouti se slova kdykoliv i vícekrát, ano i když rozprava byla již skon-

čena, řečníka však nepřerušující. (§ 39 úst. list.) Hlasují jen, jsou-li poslanci.

(2) Sněmovna může se k písemnému návrhu 21 poslance bez rozpravy prostým hlasováním usnésti, aby se člen vlády neb jeho zástupce dostavil do schůze a podal tam zprávy a vysvětlení. Sněmovna může určitě označiti, který člen vlády aneb který orgán státní správy do schůze se má dostaviti. Vyzvaný jest povinen usnesení tomu k požádání předsedovu vyhověti (§ 40 úst. list.).

§ 47.

Návrh formální.

(1) Návrhy na pouhý způsob jednání podávají se jen písemně a usnáší se o nich sněmovna bez podpory a bez rozpravy prostým hlasováním.

(2) Návrh na odročení nebo na vrácení výboru s určitým rozkázem lze učiniti kdykoli, byl-li však zamítnut, nelze ho během jednání o téže věci v téže schůzi opakovati.

(3) Návrhu na zamítnutí nelze činiti, nýbrž jen návrh, aby se přešlo k dennímu pořadí s odůvodněním nebo bez něho.

(4) Každý poslanec může navrhnouti konec rozpravy. O návrhu tom rozhodne sněmovna prostým hlasováním bez rozpravy, když promluvíli aspoň čtyři řečníci.

§ 48.

Návrhy věcné a konec rozpravy.

(1) Návrhy vedlejší, pozměňovací aneb doplňovací musí poslanci podati písemně nejpozději bezprostředně potom, když bylo usneseno rozpravu skončiti, nebo když předseda prohlásil, že není již nikdo k slovu přihlášen. Návrhy ty pojímou se do hlasování jen tehdy, jsou-li podepsány navrhovatelem a aspoň 20 jinými poslanci.

(2) Když bylo usneseno rozpravu skončiti, mohou mluvit jen hlavní řečníci pro návrh a hlavní řečník proti návrhu, ustanovení dohodou zapsaných ještě řečníků obou stran. Není-li možno nejdéle za 5 minut docíliti dohody, rozhodnou zapisovatelé losem. Vylosování mohou postoupiti slovo jinému zapsanému řečníku.

(3) Po hlavních řečnících přísluší závěrečné slovo zpravodajům (§§ 33 a 34) a, není-li zpravodaje, prvnímu navrhovateli, který však může slovo přenechati jinému z navrhovatelů.

(4) Ujal-li se slova po skončené rozpravě zástupce vlády, je tím rozprava znovu zahájena.

§ 49.

Jednací řeč.

(1) Vláda a představitelé funkcí sněmovních, jmenovitě předseda a místopředsedové sněmovny, výborů a komisí, zapisovatelé, zpravodajové,

pořadatelé a kancelář sněmovní, užívají v sněmovním jednání řeči československé.

(2) Projevy poslanců dějí se v řeči československé. Poslanci národnosti německé, ruské (maloruské), maďarské nebo polské mohou projevy činiti v jazyku své národnosti, nechtějí-li užiti jazyka československého.

(3) K samostatným návrhům, dotazům a interpelacím podaným v jiné řeči než československé, má podavatel právo připojit sám písemně překlad do řeči československé a překlad ten jest pak podkladem jednání. Neopatří-li poslanec takového překladu, opatří překlad co nejdříve kancelář sněmovní a překlad ten jest pak podkladem jednání.

(4) K návrhům formálním, pak věcným návrhům vedlejším, pozměňovacím a doplňovacím, o nichž sněmovna neb výbor má jednati nebo hlasovati, pokud nejsou podány v řeči československé, budiž navrhovatelem připojen překlad do českoslovenštiny, jinak se k nim nepřihlíží; tento překlad jest podkladem jednání. Jsou-li však návrhy takové krátké a jednoduché a nezdržuje-li se tím jednání, může předseda podle svého uvážení dáti je přítomným tlumočníkem hned do českoslovenštiny přeložiti, překlad ústně dáti prohlásiti a do jednání neb hlasování je pojmouti.

(5) Podá-li se samostatný návrh (dotaz, interpelace) tak obsáhlý, aneb sejde-li se současně jich tolik v řeči německé, ruské (maloruské), maďarské nebo polské, že nelze sněmovní kanceláři překladu opatřiti ani do týdne, může předsednictvo návrhy (dotazy, interpelace) podavatelům vrátiti, aby připojili sami do týdne překlad do řeči československé; nestalo-li se tak, má se za to, že návrh (dotaz, interpelace) podán nebyl.

(6) Formule o slibu poslanců (§ 6) přečte se poslancům národnosti německé, ruské (maloruské), maďarské a polské též v jejich řeči a poslanci ti mohou ve své řeči slibovati. Rovněž při jmenovitém hlasování mohou ti poslanci užívati své řeči. Ustanovení prvé věty tohoto odstavce platí i o slibu předsedy a místopředsedů (§ 7), jsou-li některé z jmenovaných národností.

(7) V těsnopiseckých zprávách, případně v zápisech o schůzích sněmovny, uveřejní se projevy pronesené německy, rusky (malorusky), maďarsky nebo polsky v československém překladu, který, nepřipojil-li poslanec sám do 48 hodin překladu, opatří kancelář sněmovní; v těsnopiseckých zprávách uveřejní se tyto projevy jako příloha též v jazyku, jímž byly předneseny.

(8) Předsednictvo sněmovny jest oprávněno překlad, který podle odst. 3., 4., 5. a 7. tohoto paragrafu připojil poslanec sám, dáti přezkoumati a podle potřeby opravit tlumočníkem a v takovém případě jest opravený překlad podkladem jednání a tisku.

(9) K písemné odpovědi představitelů vlády neb sněmovních funkcí na dotaz neb interpelaci podanou v řeči německé, ruské (maloruské), maďarské nebo polské připojí se též (a při interpelacích i vytiskne) překlad do řeči tazatelovy.

(10) Žádost (petici) lze podati i v řeči německé, ruské (maloruské), maďarské nebo polské. Pro předsednictvo, případně pro výbor a sněmovnu opatří sněmovní kancelář o žádostech zprávu se stručným výtahem v řeči československé. Usnese-li se předsednictvo (výbor, sněmovna) na odpovědi, připojí k ní — pokud žádost nebyla podána v řeči československé — sněmovní kancelář překlad do řeči žadatelovy.

(11) Zprávy presidenta republiky sněmovně (§ 64, č. 6., úst. list.) vydají se tiskem též v překladu německém, ruském (maloruském), maďarském a polském, které obstarává sněmovní kancelář.

(12) Tlumočníky pro sněmovnu a kancelář ustanoví předsednictvo sněmovny; předseda výboru může funkci tou pověřiti též poslance.

§ 50.

Volání „k věci“ a „k pořádku“.

(1) Odchyluje-li se řečník od věci, volá jej předseda „k věci“, užil-li výrazů urážejících slušnost neb mrav neb dokonce trestuhodných, volá jej „k pořádku“. Za tím účelem může předseda řečníka přerušovati.

(2) Předseda může řečníka, kterého volal po třikráte „k věci“ nebo „k pořádku“, přerušiti a odniti mu slovo. Poslanec, jemuž slovo bylo odňato, může žádati, aby o tom rozhodla sněmovna; tato rozhoduje bez rozpravy prostým hlasováním.

(3) Je-li předsedovi patrné, že se zneužívá jednacího řádu k tomu, aby bylo jednání mařeno nebo svévolně zdržováno, může veškeré k takovému počínání směřující projevy a návrhy vyloučiti z jednání se svolením sněmovny, které se udílí bez rozpravy prostým hlasováním.

§ 51.

Důtka.

(1) Urazil-li poslanec ve schůzi jiného poslance, člena neb zástupce vlády, přikáže předseda na písemnou žádost uraženého věc výboru imunitnímu, jenž rozhodne do 48 hodin, zda je poslanec vinen, a navrhne v tom případě ústní zprávou, aby provinilému poslanci byla vyslovena důtka. Návrh ten dá se na jednací pořad nejbližší schůze sněmovní. Sněmovna rozhodne po slyšení zpravodaje, uraženého i provinilého bez další rozpravy prostým hlasováním.

§ 52.

Vyloučení ze schůzí.

(1) Byl-li předseda poslancem ve schůzi při výkonu svého úřadu těžce uražen nebo bylo-li zřejmě odpíráno jeho nařízením, může předseda provinilého poslance vyloučiti na dobu trvání této schůze; maří-li poslanec jednání takovým způsobem, že se nemůže v jednání pokračovati, může ho předseda vyloučiti z účasti až na dobu deseti schůzí.

(2) Po odchodu poslance vyloučeného dotáže se předseda sněmovny, schvaluje-li vyloučení. Sněmovna rozhodne o tom bez rozpravy prostým hlasováním.

(3) Vyloučený poslanec může usnesením předsednictva zbaven býti poslaneckého platu na příští měsíc zcela neb z části.

(4) Nepodrobí-li se vyloučený poslanec dobrovolně rozhodnutí předsedovy (§ 10, posl. odst.), zbavuje se poslaneckého platu na příští měsíc.

§ 53.

Rozprava podrobná.

(1) Po skončené rozpravě povšechné hlasuje se, má-li osnova, a je-li několik osnov, která z nich má býti základem rozpravy podrobné, když se předem bylo hlasovalo snad o návrhu na přechod k dennímu pořadu.

(2) Nebyla-li žádná z osnov přijata za základ rozpravy podrobné, je věc zamítnuta.

(3) V podrobné rozpravě hned potom zahájené ustanoví předseda, o kterých částech osnovy se má porada a hlasování konati společně nebo zvlášť. O námitce proti tomu rozhodne se bez rozpravy prostým hlasováním.

(4) Ustanovení §§ 44 až 48 platí i pro rozpravu podrobnou.

§ 54.

Druhé čtení.

(1) Druhé čtení (hlasování o celku) děje se nejdříve za 24 hodin po skončení čtení prvního.

(2) Při druhém čtení není rozpravy a navrhnouti lze jen odročení hlasování, vrácení výboru nebo opravu chyb jazykových, písma neb tisku a změny slohové, o nichž se však vůbec nehlasuje, souhlasí-li zpravodaj.

(3) Odporují-li si některá usnesení prvního čtení, lze též navrhnouti opravu.

§ 55.

Jednání zkrácené.

(1) Jde-li o naléhavou osnovu vládní neb o iniciativní návrh vyžadující rychlého vyřízení, může navrhnouti vláda, předseda nebo dvě pětiny všech poslanců, aby věc taková jako pilná

projednána byla jednáním zkráceným. Návrh takový jest dáti aspoň 24 hodin předem na pořad jednání.

(2) K odůvodnění pilnosti osnovy (návrhu) promluví pouze předseda neb jeden z navrhopatelů zkráceného jednání; nedohodnou-li se, určí jej předseda. Sněmovna pak rozhodne bez další rozpravy. Zkrácené jednání řídí se těmito pravidly:

(3) Předseda přikáže v téže schůzi plna věc výboru, který za příslušný uzná a současně se usnese sněmovna k návrhu předsedovy bez rokování, prostým hlasováním, aby výbor v určité neprodlužitelné lhůtě podal o osnově (návrhu) zprávu.

(4) Výbor projedná osnovu (návrh) v nejbližších svých schůzích před ostatními předměty, o nichž jednání třebas i přeruší až do vyřízení pilné věci. Před zahájením rokování o věci pilné usnese se výbor bez rokování k návrhu předsedovy, neb některého člena, zda se má konati o věci pilné rozprava povšechná, v jaké části se rozvrhne rozprava podrobná, v jaké lhůtě nejpozději jest každou část jednání vyřídit a jak nejdéle smí jednotlivý řečník mluvit.

(5) Jakmile uplynula lhůta výboru k podání zprávy dle i (odst. 3.), dá předseda sněmovny osnovu (návrh) na pořad jednání nejbližší schůze, při čemž může rozpravu o věci v sněmovně právě projednávané až do vyřízení věci pilné přerušiti. Předseda může projednání věci pilné vyhraditi také zvláštním schůzím sněmovny, konaným souběžně se schůzemi, v nichž se projednávají jiné předměty jednání.

(6) Sněmovna projednává pilnou věc i tehdy, nepodal-li o ní výbor zprávy. V takovém případě jmenuje zpravodaje předseda sněmovny.

(7) Před zahájením prvního čtení usnese se sněmovna k návrhu předsedovy bez rozpravy prostým hlasováním, zda se má konati o věci pilné při prvním čtení rozprava povšechná, v jaké části se rozvrhne rozprava podrobná a v jaké lhůtě nejpozději jest každou část jednání vyřídit a jak smí nejdéle jednotlivý řečník mluvit.

(8) Jakmile lhůty v odst. 4., 5. a 7. dané uplynou, přikročí se ve výboru, případně ve schůzi sněmovny bez odkladu k hlasování, byť i řečník měl býti v řeči přerušen.

(9) Jde-li o řádný státní rozpočet, nesmí býti lhůta podle odst. 3. výboru k projednání této pilné věci dána kratší, než 3 neděle a lhůta plenu sněmovny podle odst. 7. kratší, než 14 dnů. V uvedené době budiž konáno nejméně 10 schůzí výborových po 4 hodinách a nejméně 6 schůzí sněmovny po 6 hodinách.

(10) Při jednání zkráceném může býti druhé čtení provedeno i před uplynutím lhůty v § 54, odst. 1., uvedené.

(¹¹) Návrh na zkrácené jednání lze učiniti, i když už výbor neb sněmovna o věci jedná.

Část VIII.

Usnášení.

§ 56.

Náležitosti usnesení.

(¹) Sněmovna jest způsobilá usnášeti se zpravidla za přítomnosti aspoň třetiny všech poslanců a ku platnosti usnesení je třeba nadpoloviční většiny přítomných (§ 32 úst. list.).

(²) Při rovnosti hlasů je návrh zamítnut.

(³) K usnesení o vypovězení války a ke změně ústavní listiny a jejích součástí je třeba třípětinové většiny všech poslanců (§ 33 úst. list.).

(⁴) Usnesení na obžalobu prezidenta republiky, předsedy vlády a členů vlády může se státi tolko většinou dvou třetin za přítomnosti dvou třetin poslanců (§ 34 úst. list.).

(⁵) K usnesení o vyslovení nedůvěry vládě je třeba přítomnosti nadpoloviční většiny poslanců a nadpoloviční většiny hlasů (§ 75 úst. list.).

(⁶) Nedotčena jsou ustanovení §§ 44 a 48 úst. list.

(⁷) Předseda hlasuje jen při volbách, ale počítá se do počtu přítomných.

§ 57.

Pořad hlasování.

(¹) Po skončené rozpravě ustanoví předseda pořad hlasování, hledě k tomu, by vyšel na jevo pravý názor většiny.

(²) Aby se hlasování zjednodušilo, může předseda vyvolati usnesení o některé otázce zásadní.

(³) Rovněž může předseda po skončené rozpravě odložit hlasování o celku neb části na dobu neb schůzi pozdější a pokračovati zatím v jednání. O námitce proti tomu neb o návrhu některého poslance, aby znění nebo pořad otázek byl opraven anebo, aby otázka byla rozdělena, pokud s návrhem takovým předseda nesohlasí, rozhodne sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním.

§ 58.

Způsob hlasování.

(¹) Hlasuje se pro návrh neb proti návrhu bez udání důvodů.

(²) Zpravidla se hlasuje zdvižením ruky nebo povstáním. Je-li výsledek prostého hlasování podle názoru předseda anebo 50 poslanců pochybným, dá předseda, opakuje otázku, buď sečísti hlasy, nebo hlasovati podle jmen; oboje provede tajemník sněmovny nebo jeho zástupce se zapisovateli za dozorů předseda.

(³) Hlasy jest sečísti i tehdy, nařídí-li to předseda anebo žádá-li toho aspoň 50 poslanců před hlasováním.

(⁴) Vyjde-li při hlasování na jevo, že není přítomna ani třetina poslanců, předseda přeruší nebo skončí schůzi.

§ 59.

Hlasování podle jmen.

(¹) Podle jmen se hlasuje:

a) při druhém čtení v případech §u 44, odst. 1., a §u 48 úst. list.;

b) v případě §u 44, odst. 2., třetí věta, a § 75 úst. list.;

c) jinak jen z rozhodnutí předseda.

(²) Hlasuje se podle jmen tak, že každý poslanec odevzdá sedě na svém místě tištěný hlasovací lístek obsahující jeho jméno a slovo „ano“ nebo „ne“. Výsledek prohlásí předseda, avšak podrobný výčet jmen budiž uveden jen ve zprávě tésnopisecké (§ 74).

Část IX.

Volby a návrhy na jmenování.

§ 60.

Volba členů a náhradníků Stálého výboru Národního shromáždění.

(¹) Jak volí sněmovna 16 členů a 16 náhradníků Stálého výboru Národního shromáždění, ustanovuje § 54 úst. list.; volí-li se podle zásady poměrného zastoupení, provede se volba podle § 63, odst. 2., s tím, že sdružování stran je přípustno. Rozhodnutí o způsobu volby děje se bez rozpravy.

§ 61.

Způsob volby.

(¹) Volby nebo návrhy na jmenování dějí se zpravidla hlasovacími lístky prostou většinou hlasů. Lístky sčítají zapisovatelé.

(²) Není-li námitky, může se voliti zdvižením ruky nebo povstáním, vyjma volbu předsedy.

§ 62.

Užší volby.

(¹) Nedosáhne-li se při první volbě prosté většiny hlasů, koná se volba užší, do níž se pojme z těch, kdo při první volbě obdrželi poměrně nejvíce hlasů, dvakráte tolik jmen, kolik jich má býti voleno.

(²) Při rovnosti hlasů v první neb užší volbě rozhodne předseda losem, kdo se má dostat do volby užší nebo kdo je zvolen.

§ 63.

Volba výborů.

(¹) K návrhu aspoň 21 poslance volí se výbory podle zásady poměrného zastoupení.

(2) Při volbě podle zásady poměrného zastoupení odevzdají hlasovací listky jen poslanci, kteří nejsou ani členy, ani (§ 16, druhá věta) hospitanty žádného klubu, a klubovní předsedové nebo jejich zástupcové za všechny členy i hospitanty (§ 16, druhá věta) svého klubu, byť i členové (hospitanti) přítomni nebyli. Součet všech odevzdaných hlasů (kromě prázdných) dělí se počtem mandátů, které se mají obsadit. Nejbližším celým číslem vyšším (číslem volebním) dělí se součet každé skupiny hlasovacích listků v celém obsahu stejně znějících a přikáže se každé skupině tolik mandátů, kolikráte je volební číslo obsaženo v součtu a to v pořadí, jak kandidáti na hlasovacích listcích jsou uvedeni. Jsou-li na takových hlasovacích listcích napsáni kandidáti v různém pořadí, rozhodují o jejich pořadí hlasovací listky tvořící většinu dotčené skupiny. Mandáty zbylé přidělí se skupinám vykazujícím při dělení číslem volebním největší zbytky. Jsou-li zbytky dělení u více skupin sobě rovny, rozhodne los. Byl-li by takto někdo zvolen dvakrát, prohlásí, za kterou skupinu mandát chce podržeti, a skupině, ze které ubyl, přidělí se mandát další.

(3) Ubyl-li člen výboru, jmenuje zaň náhradníka předseda klubu (jeho zástupce), jehož byl členem neb (v případě § 16, druhá věta) hospitantem; nebyl-li členem (hospitantem) ve smyslu druhé věty § 16) žádného klubu nebo, nejmenuje-li předseda (zástupce) klubu do lhůty předsedou sněmovny dané náhradníka, zvolí se náhradník podle §§ 61 a 62.

Část X.

Prohlášení vlády a vyslovení nedůvěry.

§ 64.

Samostatná prohlášení vlády.

(1) Členu vlády jest dáti slovo na počátku neb na konci nebo podle uvážení předsedy i během schůze ku prohlášení, která nejsou v souvislosti s denním pořádkem.

§ 65.

Rozprava o prohlášení vlády.

(1) K písemnému návrhu kteréhokoli poslance může se sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním usnésti, že o prohlášení jest zahájit rozpravu ihned anebo v některé schůzi příští. Tuto rozpravu zakončí jest hlasováním, schvaluje-li sněmovna prohlášení čili nic; sněmovna může se však usnésti, že hlasování odkládá.

§ 66.

Vyslovení nedůvěry.

(1) Sněmovna může vládě vysloviti nedůvěru.

(2) Návrh a vyslovení nedůvěry musí býti podepsán nejméně sto poslanci a přikáže se výboru iniciativnímu, který o něm podá zprávu nej-

déle do osmi dnů. Iniciativní výbor projednává přikázaný mu návrh na vyslovení nedůvěry vládě meritorně podle ustanovení pro jiné výbory platných a podává zprávu sněmovně (§ 76 úst. list.).

(3) Vláda může podati v poslanecké sněmovně návrh na vyslovení důvěry. O návrhu tom se jedná, aniž byl přikázán výboru (§ 77 úst. list.).

Část XI.

Dotazy a interpelace.

§ 67.

Dotazy k vládě.

(1) Každý poslanec může se písemně dotazovati vlády neb člena vlády po činech vlády a jejích orgánů a po zamýšlených opatřeních. Na dotaz může dotázaný odpovědět ústně neb písemně. Dotaz a písemná odpověď se podávají sněmovní kanceláři, ale netisknou se. Sněmovní kancelář dodá dotaz i odpověď.

§ 68.

Interpelace.

(1) Je-li takový dotaz podepsán ještě aspoň 20 jinými poslanci (interpelace), je dotázaný povinen odpovědět ústně neb písemně do 2 měsíců anebo výslovně odpověď odepřít s udáním důvodů. Interpelaci a odpověď anebo odepření její jest dodati sněmovní kanceláři a rozdati tiskem. Nejpozději ve schůzi po rozdělení nejbližší příští může býti navrženo, aby se rokovalo o odpovědi nebo o jejím odepření. O návrhu i rokování platí ustanovení § 65.

(2) K žádosti člena vlády musí předseda pro odpověď na interpelaci prohlásiti schůzi za důvěrnou; v tom případě se odpověď nevytiskne, leč by se sněmovna jinak usnesla. Případný návrh na zahájení rozpravy učiniti jest ihned ve schůzi důvěrné a sněmovna usnášeje se o zahájení rozpravy rozhodne zároveň, zda rozprava provede se ve schůzi veřejné či důvěrné (§ 37 a 38.)

§ 69.

Interpelace naléhavá.

(1) Je-li podaná interpelace označena za naléhavou, rozhodne sněmovna bez rozpravy prostým hlasováním, zda a kdy jest o ní zahájit rozpravu. V usnesené rozpravě musí interpelovaný člen vlády na interpelaci odpovědět (§§ 65 a 68).

§ 70.

Dotazy k předsedům.

(1) Každý poslanec může se dotázati předsedy sněmovny nebo předsedy výboru po jejich

opatření; dotaz jest podati písemně kanceláři sněmovní a jest naň do 14 dnů ve sněmovně odpovědět, při čemž tázaný obsah dotazu sdělí. Dotaz se tiskem nerozdává.

Část XII.

Žádosti (petice).

§ 71.

Jednání o žádostech.

(1) Žádosti znějící sněmovně dodati jest sněmovní kanceláři. Nepředčítají se ve schůzi a nerozdávají tiskem.

(2) Podání neb žádosti beze jména, též veškerá ohrazení (protesty) v příčině jednání sněmovny, její funkcionářů a členů se neprojednávají.

(3) O žádostech rozhoduje předsednictvo sněmovny podle zprávy sněmovní kanceláře (§ 49, odst. 8). Předsednictvo buď na žádost samo odpoví anebo ji odkáže výboru, který za příslušný uzná, nebo žádost odloží.

(4) Výbor pak buď na žádost odpoví sám nebo podá o ní ústní zprávu sněmovně s příslušným návrhem anebo ji odloží.

§ 72.

Seznam žádostí.

(1) Chce-li výbor podati ústní zprávu o žádostech, vyhotoví sněmovní kancelář a rozdá tiskem jejich seznam s udáním stručného obsahu a s návrhem výboru.

Část XIII.

Zápisy.

§ 73.

Zápisy o jednání.

(1) O jednání ve schůzi sněmovny nebo výboru sepiše se zápis. Má se v něm zaznamenati, kolik členů bylo přítomno (§ 2), jaké návrhy byly podány při jednání (§§ 47 a 48), jaký byl postup rozpravy se jmény řečníků a jaký byl výsledek hlasování.

(2) Zápisy o schůzích sněmovny ověřené předsedou, zapisovatelem a tajemníkem sněmovním, mají býti po 48 hodin vyloženy v kanceláři k nahlédnutí. Nepodá-li žádný poslanec v této lhůtě písemných námitek, pokládá se zápis za správný, dá se do tisku a rozdá poslancům. Nevyhoví-li předseda námítce, rozhodne o ní příští schůze sněmovny bez rozpravy prostým hlasováním.

(3) Zprávy výborů vydávají se zvlášť.

(4) Všechny spisy o jednání sněmovny mají se prodávati za ceny výrobní.

§ 74.

Zprávy těsnopisecké.

(1) O každé schůzi sněmovny sepiše se a vytiskne zpráva těsnopisecká, podávající přesný obsah celého jednání.

(2) Zprávy ty buďte v obyčejném písmě po schůzi vyloženy v sněmovní kanceláři.

(3) Každý řečník může prohlédnouti v kanceláři těsnopisců část zprávy, obsahující jeho řeč, a označiti, jaké omyly, nebo nedostatky by obsahovala; kdyby ředitel těsnopisecké kanceláře nemohl přáním těmto vyhověti, vyžádá si rozhodnutí předsedova, který se o tom dohodne s úřadujícími zapisovateli.

(4) Spisy rozdané tiskem jsou přílohami zpráv těsnopiseckých.

(5) K návrhu předsedovu může se sněmovna bez rozpravy prostou většinou kdykoli usnésti, že se řeči poslanců, ani zpravodajů, ani členů a zmocněnců vlády dočasně nebudou stenografovati a v těsnopisném zápisu doslovně uveřejňovati, a že řečníci mají právo do 24 hodin potom, kdy domluvili, připojit k těsnopisnému zápisu o sněmovním jednání obsah svých řečí. Návrh takový se nepedává písemně, nerozmnožuje se, nerozdává se poslancům, nepřikazuje se předem výboru a sněmovna se o něm usnáší, i když nebyl předem dán na denní pořádek.

Část XIV.

Svoboda sněmovního jednání.

§ 75.

Zákaz rušiti jednání sněmovní.

(1) Do schůzí sněmovny a výborů kromě poslanců a osob úřadem svým k tomu povolaných nemá nikdo přístupu.

(2) Ústních žádostí ani deputací sněmovna nepřijímá.

(3) Deputace vyslané k poslancům do budovy sněmovní nemají přístupu, je-li v nich více než 10 osob.

(4) Ve dny, kdy zasedá sněmovna nebo některý sněmovní výbor, nejsou v obvodu jednoho kilometru od budovy, kde sněmovna (výbor) zasedá, dovoleny na místech sloužících veřejné dopravě ani schůze, ani jakékoli průvody.

Část XV.

Styk sněmovny poslanecké se senátem.

Stálý výbor Národního shromáždění.

§ 76.

Dodání přijatých osnov senátu neb
presidentu republiky.

(1) Vytisknutou osnovu zákona přijatou sněmovnou poslaneckou dodá předseda sněmovny poslanecké předsedovi senátu a oznámí to předsedovi vlády.

(2) Přijala-li sněmovna poslanecká beze změny osnovu zákona přijatou senátem, dodá ji předseda sněmovny poslanecké prostřednictvím vlády presidentu republiky a oznámí to předsedovi senátu.

(3) Rovněž tak dodá předseda sněmovny poslanecké osnovu zákona schválenou sněmovnou poslaneckou prostřednictvím vlády presidentu republiky a oznámí to předsedovi senátu v těch případech, kdy podle ústavní listiny buď se má za to, že senát neučiniv usnesení souhlasí s usnesením sněmovny poslanecké (§ 43 úst. list.) nebo kdy usnesení poslanecké sněmovny se má státi zákonem přes odchýlné usnesení senátu (§§ 44, odst. 1., a § 48, odst. 2., úst. list.).

§ 77.

Lhůta k usnášení o osnovách zákona
přijatých senátem.

(1) Sněmovna poslanecká povinna jest usnésti se o osnově zákona přijaté senátem do tří měsíců ode dne, kdy vytisknuté usnesení senátu dodáno bylo předsedovi sněmovny poslanecké nebo v případech § 43, odst. 3., úst. list., od nejbližší schůze sněmovny poslanecké.

(2) Neučiní-li sněmovna poslanecká v této lhůtě neb ve lhůtě dohodou se senátem prodloužené nebo zkrácené usnesení, má se za to, že souhlasí s usnesením senátu (§ 43 úst. list.).

§ 78.

Prodloužení neb zkrácení lhůty.

(1) Návrh, aby se sněmovna poslanecká usnesla navrhnouti senátu prodloužení neb zkrácení lhůty podle § 43 úst. list., může podati předseda sněmovny nebo výbor, jemuž osnova je přikázána, nebo 21 poslanců písemně.

(2) Návrh takový, jakož i návrh senátu na prodloužení neb zkrácení lhůty jest dáti aspoň 24 hodin předem na pořad jednání a sněmovna usnáší

se o něm po rozpravě prostým hlasováním; může se však i usnésti, že hlasování odkládá nebo přikázati návrh výboru k podání zprávy.

(3) Usnesení dodá předseda sněmovny poslanecké předsedovi senátu a oznámí to předsedovi vlády.

§ 79.

Návrhy senátu. Usnesení podle
§§ 44 a 48 úst. list.

(1) Senátem schválené osnovy zákonů, i když vyšly z iniciativy senátu, projednávají se tímž způsobem jako návrhy vládní, rovněž i usnesení senátu, kterými osnovy zákonů přijaté sněmovnou poslaneckou byly změněny, jakož i písemné návrhy aspoň 21 poslanců, aby poslanecká sněmovna setrvala na usnesení senátem zamítnutém nebo na zákonu presidentem republiky vráceném.

(2) Usnesení, že sněmovna setrvává na svém původním usnesení přes odchýlné usnesení senátu podle § 44, odst. 1., úst. list., nebo že opětovně zamítá usnesení senátu, na němž senát setrvává podle § 44, odst. 2., úst. list., jakož i usnesení, že sněmovna setrvává na zákonu presidentem republiky vráceném podle § 48 úst. list., může se státi jen po poradě výborové a ve dvou čteních.

§ 80.

Dodání jiných usnesení senátu.

(1) Zamítla-li nebo změnila-li sněmovna poslanecká osnovu zákona přijatou senátem, dodá předseda sněmovny poslanecké usnesení to předsedovi senátu a oznámí to předsedovi vlády.

§ 81.

Stálý výbor Národního shromáždění
podle § 54 úst. list.

(1) Souhlasným usnesením sněmovny poslanecké a senátu může Stálému výboru Národního shromáždění býti uloženo, aby o naléhavé osnově vládní anebo v oněch případech, kdy usnesení obou sněmoven spolu nesouhlasí, podal oběma sněmovnám o věci zprávu (§ 33).

(2) Zpráva Stálého výboru může bez další porady výboru sněmovny poslanecké býti podkladem jednání plně schůze sněmovní.

(3) Usnesení podle odst. 1. tohoto paragrafu činí sněmovna k návrhu senátu, vlády nebo předsedy sněmovny bez porady výborové po rozpravě; může však návrh k tomu směřující odkázati i svému výboru; konečné usnesení sněmovny dodá se senátu podle § 80.

(⁴) Podrobnější ustanovení o jednacím řádu Stálého výboru upraví se zvláštním zákonem.

Část XVI.

Náhrady.

§ 82.

Náhrady poslancům.

(¹) Poslancům přísluší po dobu jejich mandátů náhrada, jejíž výši stanoví zvláštní zákon. Ná-

hrady tyto nepodléhají ani daním ani poplatkům a jsou vyňaty z exekuce. Poslanci mohou bezplatně užívatí vlaků všech druhů kterékoliv třídy všech i soukromých drah a lodí dopravních v obvodě státním.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Švehla v. r.